

Nautige show'd – suvi tuleb palav

Toimetuselt:

Loetav poliitblogini „Wabariigi värk“, mida peab Toomas Puurmann, on eelmisel nädalal arutanud Eesti arengute ja nende põhjuste kuumadel teemadel. Sealne kommentaator, kelle alias on *Hall Orav*, on avaldanud järgneva arvamuse, mida Kesknädal ei ole kohanud kusagil mujal. Olgu ta siin meie lugejatele lahkesti ära trükitud ja edasimõtlemiseks levitatud.

Esimene osa

Hall Orav says:
22. mai 2012, 20:41

Daamid ja härrad. Mulle tundub, et haugute veidi vale puu all.

IRAP:

Imperium Romanum Aere Perennius.
Rooma Imperium, pronksist püsivam.

Roomlased olid vahva punt. Nad ajasid sirgjooneliselt oma asja ja ei hoolinud eriti, kuidas see muule maailmale „välja paistab“. Ja oma asi oli umbes järgmine.

1. Vallutati tulevane provints. Oli selle nimi siis „riik“ või „rahvas“.
2. Riisuti süstemaatiliselt kokku kõik väärtuslik liikuv inventar – metallist – „pandavate“ tibideni. Kohalikul eliidil lubati elada, tingimusel, et nad töötaksid maksukogujatena.
3. Rekviireeriti tükkhaaval kohalik maa – põllud, karjamaad, kaevandused *etc* ja jagati see oma aja ära teeninud leegionäridele.

4. Leiti mingi ettekääne kohaliku eliidi likvideerimiseks ja asendati see Rooma asevalitsejaga. Vallutatud riigist oli saanud provints.

5. Osteti välja või söödi välja leegionärid ja nende järeltulijad.

6. Müüdi maa „strateegilistele investoreitele“ Roomas. Haldusvormiks kujunes orjatööjõul põhinev latifundium/hiidtootmine – põhimõttelist vahet polnud, kas põllumajanduslik või tööstuslik.

Kõik hilisemad impeeriumid on seda mudelit kopeerinud. See on *aere perennius* – pronksist püsivam. Aga hilisemad impeeriumid ei ole olnud „ausad“ seda tehes – nad on peitnud oma eesmärged kauni retoorika taha.

Võtame näiteks NSVL.

1. Vallutas Eesti Vabariigi.
2. Rekviireeris vilja-, kulla- jne varud, vedas tööeas orje Siberisse.
3. Kolhoosistas põllumaa, ehitas uus- asumeid, mille eelisasukateks said erusõjaväelased.

Loe edasi lk 4!

Kohaliku eliidi likvideerimine

Reiljan

MAADEVAHETUSED

Savisaar

IDARAHA (kirik)

Laar

ELAMISLOAD

MOORAMAAMEHED: See, mis praegu toimub, on „kohaliku eliidi likvideerimine“. Selle lõppfaas on „spetsialistide valitsus“, mis juhindub ainult „rahvusvahelise majanduse käibetõdedest“ ja Brüsseli eeskirjadest. Mooramaamehed on oma töö teinud ja võivad minna.

Ansip

MEIKAR

Mikser

IDARAHA (Ossinovski)

Miks hakkas Kesknädal tegelema Kapo asjadega?

Kõik sai alguse juhuslikust tähelepanekust. Rahapesu kahtlustusega arreteeriti detsembris kaks meest: Kapo sisekontrolli üks juhte Indrek Pöder ja tema PPA kolleeg Meelis Taniel.

Mis sai edasi? Pikkamööda joonistus välja pilt, kus aastaid tagasi moodustus õiguskaitsesüsteemis seltskond, kes hakkas tegelema välismaalt tulevate pangaülekannete kuritegeliku maksustamisega. Põhiselt koondus kõik kolme institutsiooni ümber: Kaitsepolitsei, Rahapesubüroo ja Prokuratuur.

LOE EDASI LK 3

Juhtkiri

Uus trend poliitikas: kurjategijate omaosalus

PEETER VÕSA
Riigikogu XII koosseisu liige

Oleme jõudnud uude ajajärku – Eesti on valmis! Nüüd on aeg seda lõhkuma hakata! Umbes nii võiks kõlada koalitsioonipoliitikute võidukas hüüd just täna. Miks muidu ei näe Kaitsepolitsei elamis-lubade äris midagi ebaseaduslikku ning Raivo Aeg ütleb mokaotsast, et „Kaitsepolitsei pole kunagi väitnud, et selles turvariski ei nähta“? Miks muidu pole selles midagi kummalist, et elamis-lubade äri ajanud erakonna liikmete hulgas (nagu selgub) on hulgaliselt kurjategijaid? Mitte selliseid keskerakondlikke „kurjategijaid“, kes on juba siis kurjategijad, kui pole veel süüdistuskokkuvõtetki koostada suudetud, vaid kriminaalkorras süüdi mõistetud ehtsasti kurjategijaid – tõeliselt ohtlikke ja ettearvamatuid kriminaale. Ent kas ikka peaks kurjategijate huve Eestis esindama partei, mis on ellu kutsunud isamaalist aadet kaitsma?! Aga täpselt nii ju IRL käitus!!!

Valitsuses olles on IRL demonstreerinud oma selget joont isamaalise küsimustes. Aaviksoo oma pooliku ja hambutu haridusreformiga on näidanud, kuidas IRL suhtub õpetajatesse – maa soolasse, tänu kellele me üleüldse eestlased oleme ja end eestlasteks peame. Vaher sellega, et tahab saada abipolitseinikelt küll tööd, aga isegi politseivorme ei taheta meestele ja naistele tööajaks selga anda. Päästekomandode sulgemine oli kindlasti üks isamaaline samm, sest nüüd võivad protsessid (plahvatused, tulekahjud, laevahukud) käia oma loomuliku rada pidi, ilma et inimkäsi kuidagi sündmusi moonutama asuks. Eks IRL-il ole isamaalised sammud ka meie väikeste sissetulekute saavutamisel ette näidata – raha pole, peabki ainult isamaa-armastusest veel siin elama (eriti need, kes ei taha või pole võimelised välismaale tööle küüditatud saama).

Nüüd on IRL-i toetajatel uus raske ülesanne täita – mõrtsukad, sarivägivaldsed, pedofiilid, väljapressijad, vägivaldsejad ja emapeksjad on vaja kiiresti kaasata poliitikasse, sest muidu pole võimalik Eesti elu enam kuidagi edasi viia! Miks üks partei just kurjategijatele panustab, on mul üsna keeruline mõista. Selle probleemi peale pisut

KESKMÖTE: Töörähtas on võimupoliitikute jõupingutuste tõttu Eestist küüditatud Euroopasse töölaagritesse.

mõeldes tegin endale ühe järelduse. Ma ei sunni seda kellelegi peale, aga mulle tundub, et siin on iva olemas. Töörähtas on koalitsioonipoliitikute jõupingutuste tõttu Eestist küüditatud Euroopasse töölaagritesse (või kusa-gile tööle – mulle tuleb kohe meelde, kuidas teise ilmasõja ajal Saksamaale inimesi tööle „kutsuti“), ärimehed räägivad kõik nagu ühest suust, et poliitikud on nagu puugid kägiveenil, kes ainult saada tahavad, aga midagi vastu ei anna, ja pensionärid on peavoolumeedia andmetel kõik just nagu Keskerakonna valijad.

No mis sa hing ära teed, kui sa oled IRL-i juhtfiguur ja eelpoolkirjel-datud olukorras?! Kusagilt on ju vaja endale meelepärane seltskond leida ja valimiskünnis ka järgmistel Riigikogu valimistel ületada! Mis siis ette võtta? Aga loomulikult – vangid, kurjategijad, mõrvarid ja muidu pätid ootavad ju oma võimalust. Ja nad on ka tänuväärne seltskond – neid ainult ähvarda konstaablina, ja nad on vait nagu haud. Toovad parteikassasse, palju öeldakse, ja täpselt siis, kui vaja. Peavad kokkulepetest kinni, sest üldiselt on selles seltskonnas petmine tavaline, aga karistused karmid. Ja mis peamine – seda rahvast huvitavad vaid enda isiklikud lühiajalised eesmärgid (peamiselt teiste arvelt kiiret ja mittetõist hõlptulu tootavad ettevõtmised) ning poliitikat ei jaga nad enamasti mõhkugi.

Mis küsimus vastuseta jääb, on see: kas me tõesti sellist Isamaad endale tahtsimegi!? Arvan, et Isamaa ja Res Publica Liit on viim-seni Isamaa palge määrinud ning ma tahaksin nüüd nendelt selle mänguasja enda kätte saada kasvõi niikauaks, kuni mul õnnestub see puh-taks pesta ja ära parandada, enne kui IRL-i kohtulikult kriminaalkorras süüdi mõistetud liikmed selle viim-seni ära lõhuvad või laiali tassivad.

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde urmi@kesknadal.ee 6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee 6 274 571
Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee 6 274 573

Toimetuse käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

NÄDALA NUPUD

Yana Toom rahvaloenduse tulemustes optimismi ei näe

Riigikogu sotsiaalkomisjoni aseesimees Yana Toom (pildil) leiab, et valitsusliikmed jt kõrged ametnikud peaksid rahvaloenduse tulemusi kogu aeg laual hoidma, sest see meenutaks neile iga otsuse regionaalset mõju. Toomi arvates siis ehk mõeldaks rohkem, kui kellelgi tuleb kiusatus kinni panna mõni põhikool või gümnaasium, perearstikeskus või päästekomando. Toom väljendas heameelt, et meil pole inimesi nii vähe, nagu skeptikud ennustasid, kuid siiski on 12 aastaga kaotatud 5,5% Eesti elanikke. Ta lisas, et saime rahvana ka 3% vanemaks.

eakatele sõbralikumaks ja kuidas rahuldada vanemate inimeste meditsiinilise abi vajadusi, aga paberil toimivad need asjad kahjuks palju paremini kui reaalselt,“ arutles Toom.

Ta tuletas meelde, et püsielanikeks loeti ka neid, kes on juba Eesti tolmu jalgelt pühkinud ja töötavad näiteks teispool Soome lahte. „Saades teada, kui suur on välismaal töötavate, kuid end Eesti elanikuks märkinud inimeste arv, saame selgemaks ka üldise pildi,“ lisas Toom.

Rahvaloenduse järgi elas Eestis 2011. aasta lõpu seisuga 1 294 236 inimest. Eelmine rahvaloendus toimus siin 2000. aastal ning sellest ajast on elanike arv lan-genud 75816 võrra ehk 5,5 protsenti.

„Kui 2000. aastal oli inimesi vanuses 65+ meil 15%, siis nüüd on neid 18%. Euroopa mõistes peetakse vananevaks ühiskonda, kus kõrges eas inimesi on 7%. Meie tervishoiu-süsteemile käib selline vanemate inimeste osakaal juba täna üle jõu – ja hetkel pole optimismiks alust. Sotsiaalminis-teriumis arutatakse küll pidevalt, kuidas muuta elukeskkonda

toimus siin 2000. aastal ning sellest ajast on elanike arv lan-genud 75816 võrra ehk 5,5 protsenti. Keskerakondlased esitasid peaminister Ansipile ka arupäri-mise rahvaloenduse tulemustest, kus soovitakse teada, mida plaanib valitsus ette võtta pidurdamaks maakondade elanike vähenemist. Loe ka Malle Salupere artiklit lk 4–5!

Täitsamees Kümmel seljatab VEB Fondi Koljati

Veebruaris 2012 IRL-ist välja astunud Toomas Kümmel (pildil) on täitsamees (31. mai Delfi, vt ka lk 6–7 lühirefereeringut Delfist ja VEB Fondist!), et suudab VEB-i ränkrasket segadikku süvitsi uurida. Osa „valget seltskonda“ tahab ju seda kõigest väest ära unustada; osa aga on jõud-nud oma nõudmistes Riigikohtu üldkoguni, kuhu muide omal ajal jõudis ka teine ränk teema – Saksamaale ümberasujate varad ja nende igasuguse õiguse vastane „tagastamine“ siin Euroopa ääremail. See, et ka VEB-i asi Riigikohtu üldkogule jõudis, näitab, et Põhiseaduslikkuse Järelevalve Kolleegium ei sõandanud niisuguses „valgete jõudude“ süstemaatiliselt ja aastaid kestnud tegevuses omatahtsi otsust ära langetada. Ja need osapoolte antud selgitused on ikka päris õudsed oma tões. Sealjuures on Kesknädalale õudne just see tunne, mis nüüd alles välja paistma hakkab – et me

kogu see pikk aeg enda sees adume, et kõik just niiviisi siin toimibki! Sama on ka Silvergate'iga ja parteide rahastamisega...

Aga me ei suuda midagi tõestada, muuta ega ära hoida. Ja kui jätkata vandenõu-teoreetikute radu pidi (nagu Anvar Samost hiljuti taas Kesknädalat halvustas, kuigi vandenõulastel on ajaloo ühte-lugu ju õigus olnud, ainult et see selgub tagant-järele!); kas kogu seda silmnähtavalt ebaloogilist Meikari jama ei kutsutud ehk esile hoopiski VEB-fondi kui rahva otseselt paljaks varastamise avan-tüürilt tähelepanu kõrvale juhtimiseks?

Igatahes kommentaatorid ootavad juba hulgi, et Eesti „pahad parteid“ tuleks laiali saata ning Rahvarinne ja Eesti Kongress jälle kokku kutsuda. No aga Päts juba saatis parteid laiali – tagajärjed on mitmele põlvele teada. Kas tahate, et see juh-tuks uuesti? Parem ikka parteidega kui parteideta.

Taas kaks reformierakondlast prokuratuuris

Rae vallavolikogu esimees Veigo Gutmann (Reformierakon-nas 2000. aastast) ja abivallavanem Meelis Kasemaa (Reformierakonnas 2001. aastast) osalesid 2007. aastal Tallinna–Tartu maantee äärses maa-ala detailplaneeringu menetlemisel, kusjuures varjasid enda varalisi huve nende-samade kinnistutega seoses. Vähemasti niisuguse süüdistuse on esitanud neile reformiera-kondlastele Põhja ringkonnaprokuratuur – juriidilises keeles: toimingupiirangu teadlik rikkumine suures ulatuses. Prokuratuuri kinnitusele hankisid Gutmann ja Kasemaa koos äripartneritega Lehmja külas kaks kinnistut, kokku 14,1 hek-tarit, et pärast detailplaneeringu kehtestamist nende edasimüügist kasu teenida. Detailplaneeringu eesmärk oli kinnistute sihtotstarbe muutmine (maatulundusmaast val-

davalt äri- ja tootmiskaaks, osaliselt elamumaaks) ning kin-nistutele ehitusõiguse ja hoonestustingimuste seadmine. Mõlemal mehel oli neis kinnistutes suur osalus ja nad oleksid maamüügi pealt teeninud kopsakat kasu, kuid kinnistute ostja ei suutnud lepingut täita ja tehing jäi lõpuni viimata. Korruptsioonivastase seaduse kohaselt tuleb ametiisikul end huvide konflikti puhul otsuse tegemisest taandada, kuid Gutmann ja Kasemaa seda ei teinud. Nad on saanud süüdistuse toimingupiirangu rikkumises. Tehingus, mille summa ületab 320 000 euro piiri, on kasu-tatud äriühingut, mille juhtorgani liige tegutses süüdistata-vate arvel ja huvides. Sellises kuriteos süüdimõistmisel võib kohus määrata rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse.

HIIBUSE NÄDAL

UMMIKSEIS EHK VÕITLUS RINDEJONETA

Rahvusliku põdrajahi Eesti eripärad / osa

Miks hakkas Kesknädal tegelema Kapo asjadega? Kõik sai alguse juhuslikust tähelepanekust. Raha-pesu kahtlustusega arreteeriti möödunud aasta detsembris kaks meest. Esimene oli Kapo sisekontrolli üks juhte Indrek Pöder ja teine tema kolleeg – kriminaalpolitsei sisekontrolli juht Meelis Taniel. Tähelepanu äratas see, et meedia käitus saajaprotsendilisel vastupidi sellele, kuidas ta tavaliselt oli käitunud.

URMI REINDE
INDREK VEISERIK

Tavaliselt on tanki lükatud

ja hoiatuseks üles poodud mõni politseimees, samal ajal kui kapokat puudutatav lugu on püütud kõigiti summutada. Seekord läks, nagu ütlesime, vastupidi. Kapokas Pöder kisti esiplaanile, aga politseimees Taniel kadus ajaleheveergudelt ühe päevaga. Rohkem temast enam peaaegu ei räägitud. Selline käitumisviis jäi arusaamatuks, seda enam, et mõlemad olid õiguskaitses esirivimängijad – sisekontrolli eesotsas ühes või teises asutuses. Hiljem kuulsime, et Tanielil olevat lastud silmapiirilt kaduda, kuna ta nõustunud tegema politseiga koostööd, rääkinud mida teadis jne. Seetõttu olevat ta ka vabastatud ning „tunnistajaks“ ümber kvalifitseeritud. Täna on Meelis Tanieli süüasi ülejäänutest eraldatud ning Taniel võib loota, et hiljemalt poole aasta pärast tema asi lõpetatakse „avaliku huvi raugemise tõttu“.

Erinevalt Tanielist

olevat aga Pöder tõrjunud, ei nõustunud talle esitatud süüdistustega, ja sellest tuli ka kära tema ümber – kuni Pöder nõustus „kokkuleppemenetlusega“ ja tehti „kompromiss“. Pöder sai neli aastat, mis võimaldab teda hea käitumise korral juba kahe aasta pärast Tallinna tänavatel vabalt ringi kõndimas näha. Teiselt poolt aga Kapo, Raha-pesubüroo ja Prokuratuuri juhid võisid kergendatult hin-

gata, sest nende „maffiasse“ kuulumise kohta lubas Pöder nähtavasti suu lukus hoida.

Teine tähelepanek pärineb Tallinna linnavolikogu maja eest Vana-Viru tänavas, kus volikogu esimees Toomas Vitsut oli ühel hommikul aknast pealt näinud, kuidas keegi mees ja ees kõnniteel kapokate poolt kärarikkalt vahistati. Kaks musta džiiپی veeresid kohale, kõnniteel jalutanu lükatu autosse ja viidi ära. Kuna ühes kinnivõtjatest tunti ära Kapo peadirektori asetäitja Eerik Heldna, siis võis oletada, et kinnivõetud oli keegi Kapo võtmeisikutest – võib-olla seesama Indrek Pöder? Aga miks oli vaja ühte Kapo võtmeisikut arreteerida keset tänavat, kümnekonna põnevil pealtvaataja silme all? Teda oleks võinud ju tähelepanematult kinni võtta omaenda kabinetis, ja mitte nii demonstratiivselt.

Hiljem meile selgitati,

et Vana-Virus arreteeriti mitte Pöder, vaid üks teine mees samast kambast – Ats Pärnaste. Mis on aga sama arusaamatu, sest Pärnaste kinnivõtmise avalikus kohas ei olnud vähem riskantne kui Põdra tabamine. Pärnastet on peetud vahemeheks kuritegeliku maailma ja Kapos moodustunud sama tüüpi seltskonna vahel. Pärnaste puhul on tegemist mitu korda karistatud kurjategijaga, seda küll juveelivarjuse, küll narkootikumide veo pärast. Tegu aga polevat kurjategijate hierarhias kuigi kõrgel kohal oleva tegelasega. Sellele viitab seegi, et tagaselja hüütavat

NAGU ACTION-FILMIS: Tallinnas Vana-Viru tänavas näinud linnavolikogu esimees Toomas Vitsut pealt, kuidas keegi mees kõnniteel kapokate poolt kärarikkalt vahistati. Kaks musta džiiپی veeresid kohale, kõnniteel jalutanud inimene lükatud autosse ja viidud ära. Fotomontaazh: Kesknädal

teda „hulluks Atsiks“.

Mis tänaseks Pärnastest saanud on, ajalugu esialgu vaikib. Võimalik, et ka tema on vabaks lastud ja tunnistajaks ümber nimetatud (nagu seda tehti Meelis Tanieliga), et Kapo ja allilma lähedane suhe võimalikult hämarasse peita.

Pikkamööda joonistus välja

järgmine pilt. Aastaid tagasi moodustus õiguskaitsesüsteemis seltskond, kes hakkas tegelema välismaalt tulevate pangaülekannete kuritegeliku maksustamisega. Põhiselt koondus kõik kolme institutsiooni ümber: Kaitsepolitsei, Rahapesubüroo ja Prokuratuur. Äri käis nii: Rahapesubüroo blokeeris rahade ülekandeid idast. Ülekannet Prokuratuur justkui „uuris“, kusjuures ülekande uurimisega võidi tegelda lõpmatult kaua, äri-mees oli aga hädas, sest rahad ei liikunud, arveid ei makstud; surve sealt, kuhu raha pidi

jõudma, aga aina kasvas. Mis jäi üle sellel, kes ülekande oli teinud, isegi kui see oli seaduslik? Võis paluda abi blokeeritud rahade vabastamiseks sealtsamast Kapost või Vene FSB-lt sealpool piiri või allilma, et takerdunud raha vabaks saada. Kõikjal aga öeldi hädasolijale: ära tekita tühjast tüli. Kui ülekande oli kümnekond miljonit, siis polnudki nii suur

hättasattunud klientidele head nõu olevat andnud ja otsa kätte juhatas, kust abi saada. Samasuguses rollis olevat olnud ka Rahapesubüroo ametnik Aivar Orukask ja juba eespool nimetatud Ats Pärnaste, kes justkui kaitses võrgustikku allilma-poolsest küljest ega lasknud sealt kedagi sekkuda tulusasse ärisse, kus Raivo Aegi kinnitust mööda võis iga te-

huve selles äris. Võib-olla oli see Aleksei Platonenko? Võib-olla oli tal mõni teine nimi? Milline pool sellest rahvusvahelisest kuritegelikust ärist rohkem võitis, seda peab välja selgitama objektiivne uurimine, mis kindlasti kunagi ka aset leiab.

Me ei ole jõudnud

selles kirjutises veel käsitleda õiguskaitsesüsteemi kuritegeliku võrgu ulatust, selle erinevate osade omavahelisi seoseid ning juhtide osalemist selles. Omaette tähelepanu väärib kohtufarss, mis asja summutamiseks nüüd korraldati.

Meie lugu jätkub. Loomulikult ei ammenud kuritegevus Kapos selliste meestega nagu viimastel nädalatel palju meedia tähelepanu saanud selle maja endine kaastöötaja Aleksander Arhipov, keda koostöö kõrval Põdraga olevat nähtud ka Tallinna keskturul Kapo töötõendi abil müüjaid maksustamas.

Kõikjal öeldi hädasolijale: ära tekita tühjast tüli. Kui ülekande oli kümnekond miljonit, siis polnudki nii suur kaotus sellest üks miljon ära anda. Vähemalt ülejäänud hakkab liikuma.

kaotus sellest üks miljon ära anda. Vähemalt ülejäänud hakkab liikuma.

Moodustus omamoodi võrgustik,

milles osalejatest on vihjatud Krediidipanga tegelasele ja endisele Kapo töötajale, kõhnale habemikule Aare Vainule, kes

hing sisse tuua sadu tuhandeid eurosid.

Jäi arusaamatuks, kes korraldas asju Vene-poolsest küljest, sest rahad tulid põhiliselt ida poolt, ja võib arvata, et Moskva miljonärid sealt ka tuge otsisid. Asjaga olevat seotud üks FSB alam-polkovnik Pihkvast, kes esindanud Vene luure tegelaste

Ühiskonnas võtavad maad ebakindlus ja hirm

Keskerakonna aseesimees Enn Eesmaa (pildil) analüüsis nädalavahetusel Keskerakonna volikogul maailma-poliitikat ja leidis, et olustik on hetkel ebakindel ja rahvale isegi veidi hirmutav.

Eesmaa alustas Shakespeare'i mõttega „Aeg on liigestest lahti“. Ta ütles, et selles ütluses pole midagi riigivastast, kuid ta kirjutas oma teksti sõna „aeg“ suure algustähega.

Näiline Eesti

„Mõtlen, et kogu maailmas on olustik üsna ebakindel, nii pole välistatud sõja puhkemine Süürias ning Euroopa saatus võidakse otsustada juba 17. juunil Kreeka parlamendivalimistel,“ märkis Eesmaa. Ta lisas, et Euroopa Komisjon andis Eesti majandusele ootamatult kriitilise hinnangu. „Keskerakonda on alati häirunud näilisuse eksponeerimine, nüüd leiab see kõneainet kogu Euroopas. Valitsusel soovitatatakse pöörata tähelepanu töötusele ning tuntakse muret eelarve-, tööturu- ja hariduspoliitika üle. Lisaks soovitatatakse meile uusi, keskkon-naalaseid makse. Eestil pole põhjust üleareuseks rahuloluks.

Eestil seisab järgmise aasta alguses ees ülitõsine probleem: kuipalju tõuseb elektrihind vabaturule üleminekul? Asjatundjad räägivad 30-, isegi 40-protsendisest hinnatõusust.“ Keskerakond esitas teatavasti eelnõu, mis aitaks elektrihinna tõusu šokki leevendada. Kuidas seda menetletakse, on Eesmaa sõnul raske ennustada.

Meie ministrid nagu Gogoli-Venemaal

Eesmaa võrdles hiljuti lahvatatud *Silvergate*'i juhtumit Gogoli kirjeldusega Venemaast, kus suure tulekahju puhul hakatud „vaigistama“ kellalööjat, mitte aga kustutama tulekahju. „Mul on tunne, et rahvas on pettunud ja heitunud, sest riigi tippjuhid – peaminister ja ministrid – käituvad arusaamatult. Märkimine peab ka peaministri avaldust piiramatust pealtkuulamistest.

See teeb murelikuks, sest kes veel peaks siis kaitsepolitsei liigset jõudu ohjeldama kui mitte peaminister? Lõppenud pole ka elamislubade skandaal. Nüüd tuli veel välja, et IRL on võtnud oma liikmeteks valimatult kõiki, ka kriminaalse taustaga inimesi.“

Eesmaa hinnangul on Keskerakond endiselt Riigikogu aktiivseim.

„Peame jätkuvalt oluliseks rahvale lähedaste probleemidega tegelemist: kõrged kodukulud ja toidukaubad, arstiabi ja hariduse kvaliteet ning kättesaadavus. Omaette mureks pean kasvavat väljarännet, sest kui iga kaheksas saarlane on Saaremaalt lahkunud, on asi tõsine. Otsime lahendusi ja pakume neid,“ lõpetas Eesmaa.

Taavi Pukk,
Keskerakonna pressiesindaja

Mustlase vale

“Jalgrada lookles otse läbi rukkipollu, jalutan ja mida ma näen, hobune lebab keset jalgrada. Ei tahtnud rükist maha tallata ja püüdsin tasakesi üle hobuse astuda... See kuramus äkki ehmus millestki, hüppas püsti, mina jäin talle selga, hoidsin kahe käega lakast kinni, ja kus kukkus kihutama, nagu tuulispask. Õnneks naaberkülas politsei aitas hobuse kinni pidada...”

Minu mäletamist mööda on sellest mustlase seletusest politseile pea paarsada aastat möödas...”

Postimehe kommentaatorile meenus see vana lugu, kui ta kuulas peaminister Ansipi juttu sellest, et Michal ei saanud kuidagi telefoniga Meikarit mõjutada, sest ta pidi ju ometi teadma, et Eestis kuulatakse kõiki telefone pealt.

Ausammas Ansipile

Mihhail Stalnuhin tegi eelmisel nädalal Riigikogus ettepaneku otsida Kes- või Lõuna-Eestis selline koht, kus enam ei ole politseinikke, kooli, pangautomaati ega päästjaid. Keset seda küla tuleks aga panna Andrus Ansipi ausammas, mille peale tuleks kuldsete tähtedega kirjutada: "Kui see on kriis, siis selle sees ma tahaksin elada."

28.05 Riigikogu stenogrammist

Algus esilehel

Nautige show'd – suvi tuleb palav

4. Vahetas Barbaruse Käbini ja Käbini Vaino vastu.
5. Jagas maakonnad kolmeks oblastiks (3 m laiused piirid olid nõuka aja lõpus juba sisse raiutud).
6. Ja Tallinnast pidi saama suht monofunktsionaalne asula suure sadama ja laevatehasega. Vene enamusega miljonilinn. 15–20 mikro-rajooni Lasnamäed.

Aga aeg sai otsa. Mul pole üldse kahju, et NSVL kokku kukkus enne selle kauni plaani realiseerumist.
Ja “taastatud EV” sattus uute isandate kätte.

See, mis praegu toimub, on faas 4 – “kohaliku eliidi likvideerimine”. Selle lõppfaas on “spetsialistide valitsus”, mis juhendub ainult “rahvusvahelise majanduse käibedõdedest” ja Brüsseli eeskirjadest. Mooramamehed on oma töö teinud ja võivad minna. Ja mul ei ole

Aga Ansip veeretab aasta õhtusse. “Rahulikult” on suhteline mõiste. Pronksiööd ei olnud “rahulikud”, aga aasta lõpus oli A. pukis nagu aasta alguseski. Aga palav oli küll – hoolimata öisest ajast.

Kogu mu eilse pika jutu kaks pointi olid:
1. “Haugu Vale Puu All” – “Meikari afäär” ei ole ei Reformi siseasi ega Eesti siseasi.
2. Kellelgi on kiire. Sündmusi forsseeritakse.

Eesti ei ole päikesesüsteemi keskpunkt – Päike on. Päikese ümber tiirleb maakera. Maakera ümber tiirleb kuu. Maakeral on suurriigid ja suurriikide ümber tiirlevad väikeriigid. Ja keegi Eestist oluliselt suurem on otsustanud sündmusi forsseerida.

Miks nüüd? – nagu väik selgest taevast? Miks Jõks ja Meikar oma liigutused koordineerisid? Ja kuidas? Miks refotimees sellise poliitilise dünaamiidi ära trükkis? Ilma Meikari poolt

nimeliselt mainitud asjaosalisi hoiatamata – vabandust, neilt kommentaari palumata...

Kui Meikar on ravimatult vähihaige ja tahab puhta(ma) südametunnitusega surra, on mu eilne postitus jama ja tänane niisamuti. Aga kui ta pole ravimatult haige, siis teda motiveeritakse. Ja hästi motiveeritakse. Ja motiveeritakse väljastpoolt Eestit.

Sest eestisese motivatsiooni suudaks kapo likvideerida või vähemalt tasakaalustada.

Ja reform kontrollib kapot. Või vähemalt kontrollis kolm kuud tagasi...

“Palju Meikar oma avaldusega endasarnaseid sütitas.” NULL. Võib-olla leidub neid, kes oma parteiuisalt lisanutsu küsivad – Evelyn Sepp juba küsib näiteks.

Palju on neid, keda Meikarit motiveeriv jõud suudab samuti motiveerida? Seda saame suvel teada. Kui veab, saame teada ka, kes. Aga tõenäoliselt ei saa, sest igasugu tõendid tilguvad välja wikileaksi stiilis.

Alternatiivina annab reform “motiveerijale”, mida see tahab. Kiiresti ja palju. Aga pole enam palju anda. Võib-olla 100 a leping RMK metsade haldamiseks. Võib-olla fosforiit. Võib-olla diktüoneema frakkimine kogu Eesti ulatuses ja eralduva gaasi eksport. Ja miski pole neist veel paketi vormistatud. Ja seetõttu arvangi, et kellelgi on kiire. Või paanika. Või kõrini.

Eesti juhtkonna lauaraamatuks peaks olema mitte inglaste „Jah, härra minister!“, vaid vana hea Krölovi valmivalimik (rahunege, ma tean küll, et nende allikaks on peamiselt Aisopos ja La Fontaine). Toimides valmides „Kvartett“, „Konn ja härg“, „Luik, haug ja vähk“, „Vares ja rebane“, „Kõuts ja kokk“, „Hundid ja lambad“ ning paljudes teistes kirjeldatud viisil, jäetakse tähelepanuta vastava loo moraal ehk õpetlik kokkuvõte.

MALLE SALUPERE
kultuuriloolane ja kolumnist

Hetkel on aktuaalne „Siga tamme all“, sest kõik valitsused on kakskümmend aastat kuulutanud „Mind huvitavad tõrud!“ ehk hääled, mida annavad kohusetundlikult valimas käivad pensionärid. Tamme juurtest ehk järelkasvust pole mingit kasu, aga see, et nendeta võib puu ära kuivada, ei tule meeldegi.

Likvideeritud iive

Nii olemegi sealmaal, et eestlasi pole enam isegi maailmas kokku täit miljonit, ja viimase 20 aastaga on jäänud sündimata ca 100000 last. Fakt on see, et sõjaeelne eestlaste arv kodumaal (ligi miljon) oli taasiseseisvumise ajaks taastunud. Kogu nõukogudeaegne iive ja enamgi veel on 20 aastaga „õnnestunud“ likvideerida. 2010. aastal oli eestlaste arv langenud alla 1970. aasta rahvaloenduse taset (toona 925157 eestlast 1356079 elanikust) ja oli kõigest 922398. Nagu karta oligi, lõppenud rahvaloendus kukutas statistiliste eestlaste arvu alla

0,9 miljoni (889 770-le). 2012. aasta 1. jaanuaril elas Eestis enne rahvaloenduse arvude avalikustumist 1318000 inimest, aasta varem oli EAS-is arvel 1340000.

Kust tulevad siis meie tulevased sünnitajad ja kodukaitsjad? Kogu maailmas sünnib sekundis ligikaudu kaks inimest ja sureb üks inimene.

Taasiseseisvusaegne sündivus hakkas buumiajal, pärast eelnevat ränka langust, veidi kerkima; maksimumtase – 16000 – oli 2008. aastal, sealt peale on see järjest langenud. Aastane vastündinute arv jääb alla pidevalt suurenevale 85+ vanurite hulga.

2010. aastal sündis 15825 last, kellest 11866 olid eestlased ja 3959 teistest rahvustest. Varasemaga võrreldes eestlaste sündide suhtarv suureneb, teistel rahvustel on see pidevalt vähenenud. 2011. aasta sündide koguarv vähenes veel u. 1200 imiku võrra

Päevselgelt on vanemahüvitis läbi kukkunud. Minimaalset vanemahüvitis saab enam kui kolmandik sünnitajatest, kuid maksimaalsetele (ca 700 last, neist veerand issi hoole all) kulub raha kaks korda niipalju kui minimaalsetele (üle 5500 ilmakodaniku).

Läbikukkunud vanemahüvitis

Päevselgelt on vanemahüvitis läbi kukkunud, Minimaalset vanemahüvitis saab enam kui kolmandik sünnitajatest, kuid

maksimaalsetele (ca 700 last, neist veerand issi hoole all) kulub raha kaks korda niipalju kui minimaalsetele (üle 5500 ilmakodaniku). See tähendab, et lõviosa kõigist peretoetustest läheb rikastele. Kui selle ütles välja eelmine haridusminister, ei sobinud ta enam valitsusse.

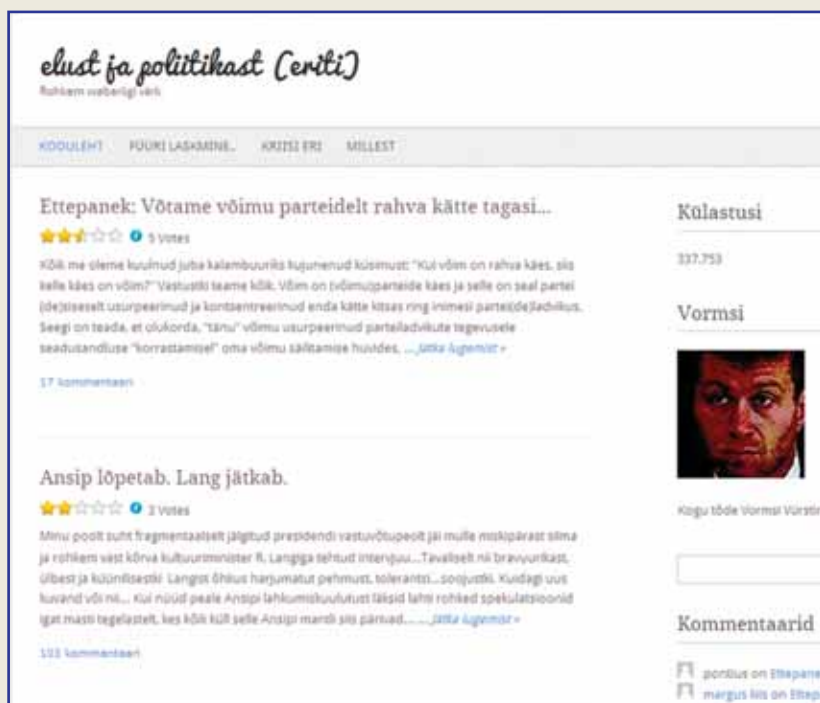
“Harilike” lastetoetuste kogusumma (70 miljonit euri ehk 25% kõigist peretoetustest) ligi 260 tuhandele lapsele on 2,5 korda vähem vanemahüvitise aastast üldkulust (174 miljonit euri ehk 64% peretoetustest) 19,7 tuhandele imikule. Samal ajal kui perede väljaminekud esmavajaduste osas on suurenenud ainuüksi viimasel ajal enam kui kolmandiku võrra, on senikehtiv lastetoetus keskmise pensioni 16 aasta taguse kolmandikumäärast jõudnud tänase 3,5 protsendini. Ametlik toetuse määr pole muutunud, praegu makstakse seda kahekordselt – 19.17 eurot kuus, seega 62 eurosentit päevas.

Siga-tamme-all-mentaliteeti iseloomustab seegi, et sotsiaalkulutuste osatähtsus SKP-s on Eestis Euroliidu keskmisest 3,5 korda madalam, millega edestame ainult Lätit, ja sotsiaalkulutuste absoluutsumma (see on üle kuue korra

väiksem EL-i keskmisest) ühe elaniku kohta jätkame minimaalselt seljajaha Leedu, Läti, Rumeenia ja Bulgaaria.

Meil osatakse kõik nõudmised

Aasta Ta

WABARIIGI VÄRK: On vähe kohti leida, kust lugeda head ja ausameelset poliitanalüüsi. Üks selline on blogi, mida peab Vormsi mees Toomas Puurmann.

neist sugugi rohkem kahju kui Nõukogude Liidust.

AGA. Mulle näib, et faas 4 on käivitatud kaootiliselt. Kellelgi on kiire. Tegelikult (vist) on kõigil kiire – ameeriklastel, venelastel, rootslastel...

Nii kiire, et lõigatakse nurki ja lastakse üle latvade. Mis on väga hea. Täitsa võimalik, et elame üle ka selle ülevõtmiskatse. Sest aeg saab otsa.

Aga kohalik eliit ei juhi täna sündmusi. Ja seetõttu pole nende käest ka midagi võtta – ei edasi ega tagasi. Neid ei ole mõtet ka toetada – nad on võõramaalaste lojalsete maksukogujatena ennast tõestanud. Nautige show'd – suvi tuleb palav.

Teine osa

Hall Orav says:
23. mai 2012, 09:50

Blogi Wabariigi värk

Keskerakonna Võru kontor kolis uude kohta!

Uus address: Võru, Tallinna maantee 2
Esialgne kontakt: Toomas Paur 51 06 850

MART UMMELAS
Tallinna TV peatoimetaja

Tallinna Televisiooni võis esialgu vaid TV 14. kanalil

näha ja see ei töotanud muule meediale erilist ohtu. „Kapten Tenkesi“ tasemele arvati sedagi telekanalit jäävat, nagu olid omal ajal olnud TV 1 staatilised kaadrid Piritas teest.

Paraku muutus aastal 2011 kõik drastiliselt. Tekkis programm ja juunis 2011 tuli ka vabaleviliba. Kui erakanalid keerutavad, et nüüd vabalevist pääseda või selle arvel teenima hakata, siis käivitas Tallinna Televisioon sügisel üle 30 saate-sarja ning oli aastavahetusel eetris peaaegu terve ööpäeva ja nähtav kogu Eestis. Vaatajajumbrid kasvasid ja 2012.

aasta algul saavutati ööpäevas enam kui saja tuhande vaataja piir.

Ja seda ilma kollaste tõsielusarjadeta või millegi veelgi karmimata. Programm koosneb ju peamiselt uudistest ning kultuuri- ja arutelusaadetest. Just viimaste osatähtsuse kasv tänavu kevadel on andnud juurde tõsise panuse Eesti arvamusmaastiku kujundamisse, sealhulgas õiguskaitseorganitega ja istuva valitsusega seotud skandaalide avalikustamisse.

Heimar Lengi juhitud „Meedia keskpunkt“, Andres Raidi ausad ja kompromissitud arutelusaated ja kommentaarid, aga ka TTV panustamine tasuta ühistranspordi idee tutvustamisse ning linnade ja valdade üldkogu nõudmistes osalemine suurendanud usaldust meie kanali vastu tava-

tsus nagu siga tamme all

ÜKSKI LAPS EI SÜNNI ASOTSIAALSEKS: Riigi kohus on tagada iga-ühele inimväärsed võimalused, mitte sellest aastakümneid jahuda, kirjutab Salupere. Et meil oleks vähem „Kodutunde“, „Rääkimata lugude“, „Puutepunkti“ jne taolisi pisarakiskujaid, selleks ei piisa Sotsiaalministeeriumis suurepärasest „Laste ja perede arengukavast 2012-2020“ nende kodulehel, pealkirjaga „Targad vanemad, toredad lapsed, tugev ühiskond“. Arhiivifoto

pareerida väitega „Raha ei ole ega tule!“ . Kui aga prooviks kätelaiutamise ning skandaalide leiutamise asemel panna pead tööle, ja näiteks vanemahüvitisi taandada kõigi jaoks võrdsele mõistlikule tasemele, näiteks mediaan-

dades mediaan ja keskmine oluliselt ei erine; Eestis küll. Meil saab nn keskmist või sellest kõrgemat palka heal juhul iga neljas. – Autor), avaldaks see tõepoolest iibele positiivset mõju, ning jääks piisavalt raha lapsetoetuste suurenda-

meeldegi, et kõik lapsed on võrdsed, mida korrutatakse siis, kui tuleb jutuks naeruväärsete lapsetoetuste diferentseerimine. Rikaste laste kommirahast ilmajätmise olevat nende alavääristamine, aga vaeste kohta nenditakse rahulikult, et meil on vähemalt 60 000 nälgivat last: absoluutses vaesuses elavaid peresid on 9,5%, neisse kuulub 18,6% alla 18-aastastest lastest. Vaesusriskis on aga rohkem kui pooled lapsed ja pered (Kõik andmed Eesti statistika aastaraamatuist 2010 ja 2011 ning EAS-i kodulehelt. – Autor).

Valitsus: kogu aeg läheb paremaks!

Peaminister vastas rahvasaadiku küsimusele selle kohta, mida valitsus on teinud või kavatab teha olukorra

leevendamiseks (vt RK infotund 9. mail), et vaesusel on töötuse nägu, ja statistika järgi minevat olukord kogu aeg paremaks. See ei lohuta neid täna nälgivaid lapsi, kelle pärast südant valutades oli esitatud Peeter Võsa küsimus. Selmet rääkida kasvõi ühest-ainsat kavandatud meetmest, ketras peaminister plaati, mida oleme kuulnud juba seitse aastat: tuleks diferentseerida lastetoetused. Miks pole siis kahekümne aastaga selles suunas tehtud ainatki sammu?

Ja aitab jutust alaväärtuslike isendite paljunemisest, kui kõik vaesed hakkaksid sünnitama. Et naisel on kõik munarakud juba sündides olemas ning saavad osa kõigest, millega ta elu jooksul kokku puutub (mehe seeme uueneb pidevalt), on vigase lapse sünd rikkasse perre, kus võidakse endale rohkem lubada, sama tõenäoline. Sellekohane statistika meil puudub, aga puudega laste osakaal kõigist sündidest on silmanähtavalt suurenev. Et viletsuses ja poolnäljas kasvavad lapsed sagedamini vanglasse kui kõrgkooli satuvad, tuleneb mitte pärilikkusest, vaid ühiskonna ja riigi hoolimatusest.

Laps ei sünni asotsiaalselt

Kes tahab midagi teha, leiab võimaluse, kes ei taha, leiab õigustuse. Ükski laps ei sünni asotsiaalseks. Riigi kohus on tagada igaühele inimväärsed võimalused, mitte sellest aastakümneid jahuda. Et meil oleks vähem „Kodutunde“, „Rääkimata lugude“, „Puutepunkti“ jne taolisi pisarakiskujaid, selleks ei piisa Sotsiaalministeeriumis mullu järjekordselt valminud suurepärasest „Laste ja perede arengukavast 2012-2020“ nende kodulehel, pealkirjaga „Targad vanemad, toredad lapsed, tugev ühiskond“.

Olen valmis pakkuma preetund 9. mail), et vaesusel on töötuse nägu, ja statistika järgi minevat olukord kogu aeg paremaks. See ei lohuta neid täna nälgivaid lapsi, kelle pärast südant valutades oli esitatud Peeter Võsa küsimus. Selmet rääkida kasvõi ühest-ainsat kavandatud meetmest, ketras peaminister plaati, mida oleme kuulnud juba seitse aastat: tuleks diferentseerida lastetoetused. Miks pole siis kahekümne aastaga selles suunas tehtud ainatki sammu?

Mitte keegi maailmas ei mõista end kultuurriigiks pidavat riiki, mis olukorras, kus teda keegi väljastpoolt ei ähvarda, pidevalt suurendab sõjalisi kulutusi, kipub igal pool võõrriikides korda looma ja jätab oma kasvava põlvkonna sõna otseses mõttes nälga.

kasvab üksikvanemaga (neist 38% elab vaesuses) või võõrasisa-emaga peredes, siis mis kasu on deklareeritavast strateegilisest eesmärgist, sellisest nagu: *Eesti on positiivset vanemlust toetav riik, kus pakutakse vajalikku tuge laste kasvatamisel ja vanemaks olemisel, et parandada laste elukvaliteeti ja tulevikuväljavaateid.*

PS

Kuulsin just ühest vaeses kolmelapselises intelligentises maaperes sirguvast üliandekast (ka muusikaliselt) tütarlapsel, kes kevadel lõpetab põhikooli ja on juba loobunud

kõigist unistustest, kuna teed on lahti vaid rikastele. See on tõeline ressursi raiskamine, sest meid on ju nii vähe. Mainitud arengukava ei paku temaatilistele mingit lohutust.

Ainult reaalsust tunnistades on võimalik selle parandamiseks midagi ära teha. Mitte keegi maailmas ei mõista end kultuurriigiks pidavat riiki, mis olukorras, kus teda keegi väljastpoolt ei ähvarda, pidevalt suurendab sõjalisi kulutusi, kipub igal pool võõrriikides korda looma ja jätab oma kasvava põlvkonna sõna otseses mõttes nälga. Euroopa Liidu NATO-riikidest on kaitsekulutuste kahe protsendini peale Suurbritannia jõudnud vaid Kreeka ja Eesti. Aga mida või keda siis kaitsma hakatakse, kui tamm on kiuvanud ja tõrusid enam pole?

Sellekohane statistika meil puudub, aga puudega laste osakaal kõigist sündidest on silmanähtavalt suurenev.

palga tasemele 625 euri (Mediaan on palk või sissetulek, millest pooled inimesed saavad rohkem ja pooled vähem. Kui 5 inimest teenivad 1000, kaheksa 10000 ja kaks 100000 krooni kuus, siis 15 inimese keskmine palk on 18333 krooni, mediaan aga sama 15 inimese puhul 10000 krooni. Normaalsetes ühiskon-

damiseks vähemalt ühe euroniga päevas. Pealegi hoitaks ära praegune moraali laostav ulatuslik riigivargus, kuna on üldteada, et vanemahüvitise arvestamise aluseks olevate palkade väljajoonistamiseks tehakse iga-aastase sugu trikke, ja saadav hõlptulu jagatakse tihti ülemustega. Siin ei tule seaduseandjatel

Tallinna Televisioonis – põnev ja pingeline

TALLINNA TELEVISIOON ALUSTAS HOOGSALT: Vaatajate hulgas on eriti populaarseks saanud (vasakult) „Spordisõbrad“ ja „Vaba Mõtte Klubi“.

vaatajais, aga ka osas ajakirjanikest, ent loomulikult kasvatatud meie oponentide vaenulikkust. Sellest hooli-

mata on meie programmi kriitikat olnud peavoolumeedias vähe, sest on aru saadud, et ka mahategemine ja meie kohta

valetamine toob meile juurde selliseid vaatajaid, kelle jaoks alternatiivne vaatenurk Eesti poliitikale ja muu meedia

poolt pakutavale on nagu värske puhang seisva õhuga ühiskonnas.

TTV on kaasanud saadete autoritena pika staažiga meediaprofessionaale nagu Liina Kusma või Kalle Mihkelsi, aga ka Rahvusringhäälingust lahkuda otsustanud toimetajaid ning suure hulga ajakirjaniku- või operaatoritööd alles alustavaid perspektiivikaid noori. Tõhus töö sügisel ja selle aasta algul võimaldab sisustada ka suvist programmi, milles korduvad püsiväärtusega saatesarjad, eelkõige kultuurisaated meie autoreilt Külli Maristelt, Maris Johanneselt, Eneken Laugenilt. Kindlasti tulevad sügisel kavasse nende uued saatesarjad. Jätkame ka arute-lusaadetega ning Tallinna volikogu ja linnavalitsuse töö kajastamisega. Lisaks tahaksime laiendada korrespondentide võrku mujal Eestis, sest TTV-l on väljaspool Tallinna kohati rohkemgi vaatajaid kui pealinnas endas. Loodame

taastada ka oma heatasemelise filmiprogrammi, ehkki tegu on üsna kuluka ettevõtmisega. Otsime uusi kontakte kohaliku spordieluga, et kajastada neid alasid, mida teised kanalid ei kajasta. Samuti loodame suve jooksul üles võtta nii mõnegi põneva kontserdi. Aastavahetus osutas, et heal tasemel kontserdid ja etendused on üsna tugev vaatamagnet. Rohkem tahaksime saada vastukaja meie vaatajatelt. Seda nii Facebooki konto kaudu, aga ka e-posti aadressil info@tallinnatv.eu või võttes ühendust kodulehel www.tallinnatv.eu toodud kontaktidel.

Tallinna Televisioon ootab teid vaatama oma programmi Tallinnale lisaks kõikjal Eestis, ja seda tasuta vabalevis.

Mart Ummelas
TTV peatoimetaja

Tallinn 10130
Toom-Rüütli 3/5

www.kesknadal.ee

Kõik poliitikud ei ole sellised!

Mõni päev tagasi juhtusin kuulama Riigikogu spiiatri Ene Ergma kõnet. Oli see raadios või telekas, ei mäleta, ütleme lihtsalt – meedias.

Kõrge riigiametnik tundis muret selle üle, et erakondade raha annetatute tegevus kahjustab poliitikutega niigi kahvatuks muutunud mainet. Lohutuseks teatas spiiater: kõik poliitikud ei ole sellised!

Tahtmatult meenus mulle kolmekümne aasta tagune aeg, kui ma ühele naisele ütlesin, et tema mees on paadunud joodik. Naine vastas mulle, solvumata naeratades: „No mis joodik ta niiväga on, ta on ikka mõni päev kaine ka.“

Kindlasti on kõrgel riigiametnikul õigus. Poliitikute hulgas on ausaid kindlasti ka.

Kahjuks ei ole see rahvale lohutuseks. Siin vast ei kehti vanasõna, et tilk tõrva rikub meepotis mee. Selle „tilga“ saaks lihtsalt elimineerida trellide taha, kuid probleem on kahjuks palju keerulisem. Poliitikud annavad seadusi välja ja muudavad neid aina sellisteks, et kui asja uurima hakatakse, siis on kõik JOKK, sest seadustes on „mustrad augud“, mida advokaatide abil ära kasutatakse.

Nii on skandaalid poliitikutega alanud erakondade kontorites ja kus iganes, läbiotsimistega ja prokuröride kommentaaridega kriminaalajanduse algatamisest. Ometi lõpevad nad enamasti, nagu õhku puhutud seebimullid.

Jaak Laidla Harjumaalt

Mõtisklusi heitunud töötult

Meil on siin Pärnu kohalikus meedias pidevalt sellised suured uudised a la nagu see kolmele töötule talgute bussipileti hüvitamine (kusjuures keegi ei välista, et sinna alla ka lihtsalt linnaliini talong ei liigitunud). Nüüd on viimasel ajal järjest juba ei tea mitmes uudis, kuidas vabatahtlikud midagi teevad.

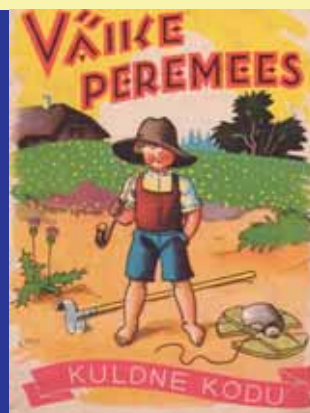
Vabatahtlikud on muidugi jube imelik sõna siin kasutada, sest lugema hakates tuleb alati välja, et tegemist on töötutega – Töötukassa kaudu saadutega, kes teevad seda tööd, mis iganes see antud juhul siis on, tasuta. Esmapiilgul võib ju mõelda, et tegelikult ju igati positiivne, hoida töötuid tegevuses. Kui aga mõtlema hakata... Siis tegelikult on see kõik töö, mille eest peaks palka maksma ja milleks tuleks konkreetsed töökohad luua.

Sõna „vabatahtlik“ juures on veel teinegi küsimärk. Tõenäoliselt teeb ettepaneku sinna kandideerida arvelolevale töötule tema konsultant. Ja mis arvate, kas keegi julgeb keelduda? Ma ei tea, kuidas see sündmustekäik ametlikult formuleeritakse, aga sellist asja võetakse kui pakutud tööst keeldumist, mille puhul töötule võib ilma jääda nii toetusest (kui ta on üks neist vähestest õnnelikust, kes seda veel üldse saavad) kui ka üldse ametlikult arveloleva töötule staatusest.

Ja nii saabki jälle kusagile kirja, et abivalmid vabatahtlikest töötud teevad jälle seda või teist tööd täiesti vabatahtlikult ja tasuta.

Pärnulan

„Kuldse Kodu“ kaunis seeria kuulub tõeliselt kuldsete trükistena eesti laste maailmapildi arendamise ja nende kõlbelse kasvatamise ajalukku.

UUS EESTI LUGU

Luule see ei tule tuulest... Aegu uuebnajainimesed vahetuvad, aga mõned tegutsemiste muustrid püsivad, vähemalt välispidiselt. Siin üks näide luuleklassika n-ö kaverdamisest – meie „kaunist ja uhket“ kaasaega kajastavaks.

Autor: ERNST ENNO (1875–1934)

Juss oli väike peremees,
talu liivavaugu sees,
adraks kõver kapsaraud,
äkkeks silgupüti laud,
külvas kivikildusid,
maltsa väikseid marjasid.
Kivist tõuseb rukis hää,
maltsamarjast odrapäa –
siis läheb väike peremees,
käsi püksitasku sees,
nurme vilja vaatama,
pikka piipu tõmbama.

UUS EESTI LUGU

Tundmatu nüüdisautori oopos

Mart oli Eesti peremees,
riik kui liivakast ta ees.
Sõpradega üheskoos,
toimetavad täies hoos.
Jussi moodi me ei tee,
aeg ei ole enam see.
Põldu künda pole vaja
vabadus kõik asjad ajab.
Tähtis vaid, et tuleks raha,
igaüks müüb, mida tahab.
Liivamüük nüüd käima läheb,
rahadeks on lepalehed.
Kui on müüdnud kogu liiv,
lepadki jäid raagu siis.
Nüüd käib uhke peremees,
käsi püksitasku sees,
teisi rahvaid õpetamas,
nende riike arendamas.

Meie pole neid ju valinud!

Kasutasin järgmisi allikaid:

* Vilja Kiisler. Ise te meid valisite, ise olete süüdi. Repliik – ÄP, 23.3.2012;

* e-valimiste süsteem oligi vigane. – Pealinn, 27.02.2012;

* Ando Leps. Riigikogu valimiste e-hääletus on õigustühine. – Täna internet pole e-valimisteks valmis. Ettekanded, artiklid, arvamused. Tallinn 2011, lk 109–116.

Arvamustoimetaja Vilja Kiisler on riigikogulaste eetikakoodeksi koostamisse suhtumise kujukalt esitanud reformierakondlase Jaanus Tamkivi sõnadega: „Kui me arvame, et riigikogusse on sattunud ebaetiliselt inimesed, ja selle tõttu on vaja teha eetikakoodeksi, siis tuleb tähele panna, et inimesed on riigikokku sattunud tänu valimistulemustele. Kas me aktsepteerime seda või ütleme, et valijad on teinud vale valiku?“ (PM)

Kui aga keskenduda Riigikogu valimistele, siis on analüüs olulisel osal juba tehtud ja esitatud raamatus pealdisega „Täna internet ei ole e-valimisteks valmis“ (Tallinn, 2011). Õigusteaduse doktor, professor, Riigikogu liige aastail 1995–2003 ja Eesti Rooma Klubi liige Ando Leps rõhutab

OMA RAHVA VASTU: Riigikogu, kes halastamatult ja süüdimatult hääletab oma rahva perekondade kodudest väljatõstmise poolt, ei ole austust väärt. (Raamatust: Jaan Õmblus. Kaotatud kodud. Eesti omandireformi sundüürnike lugu 1989–2009. Tallinn, 2009.)

kohe oma artikli alguses peamist: „Järelikult Eestis toimuvad valimised ei ole üldised, ühetaolised, otsesed ja salajased ega vasta seega põhiseadusele.“ (3, lk 110)

Hea kirjutajana esitleb Leps probleeme intrigeerivalt: „Näiteks e-hääletaja annab oma hääle Jüri Ratasele ja on

kindel, et tema hääle tõepoolest saab Jüri Ratas, kuid võta näpust, tema hääle laekub „pidulikult“ hoopis Kaja Kallasele.“ (ibid, lk 111)

Vabariigi Valimiskomisjoni andmetele tuginedes esitab professor, kasutades n-ö Juku-aritmeetikat, arvutuskäigu, mis annab Eesti üldiseks

elanike arvaks üle 4 miljoni! (ibid, lk 112)

Kes siis said enim e-hääli? Andrus Ansip sai 5935, Urmas Paet – 3942, Keit Pentus – 3827, Kaja Kallas – 3017, Mart Laar – 2979, Taavi Rõivas – 2754, Juhan Parts – 2501, Edgar Savisaar – 2240. „Kui vaadata e-hääletuse ja

tavahääletuse toetuse erinevust, siis tulemused on julmalt valitsuserakondade Reformierakonna ja IRL-i kasuks, vastavalt +17,7% ja +14,5% ning Keskerakonna kahjuks (-47,5%). ...

Valimisjaoskondades kogus Keskerakond rohkem hääli kui Reformierakond, vastavalt 27,6% ja 25,8% (osales 434168 hääletajat), ent mõni päev varem e-hääletusel jäi lausa neljakordselt alla – Keskerakond sai 9,9% ja Reformierakond 39,6% häälest (osales 140846 hääletajat).“ (ibid, lk 113, 114)

Järeldus: kuna e-hääletussüsteem on ebausaldusväärne, siis seetõttu Riigikogu ja Vabariigi Valitsus ei ole legitiimsed; kuna Riigikogu koosseis ei ole legitiimne, siis ei ole legitiimsed ka Eesti Vabariigi uue presidendi valimised 2011. aastal, mis lõppkokkuvõttes on asetanud Eesti Vabariigi rahvusvahelises suhtlemises naeruväärsele olukorda, resümeerib Eesti Rooma Klubi liige Leps.

Mis eetikakoodeksist siin siis rääkida!

Koostas Vello Rekkaro, MTÜ Koduõigus juhatuse liige

Laupäeval, 26. mail tähistas Mustamäe linnaosa pool-sajandi juubelit.

50 aastat tagasi oli õnn saada korter liivaluudetele ehitatud ja eliitrajooniks saama pidanud Mustamäe esimestes, ära-vahetamiseni sarnastes paneelmajades. Majade otsaseinu ehitised kunstnik Valli Lember-Bogatkina kavandatud pannood, mille kohta värsked korteriomanikud nalja viskasid, et pildid majaseinal on oma kodu ülesleidmiseks. Kindlasti ei osanud paljud siis arvata, et kord avaneb võimalus osa saada Mustamäe suurejoonelisest sünnipäevapeost.

Pidustused Mäni pargis algasid rahvatantsijate ringtantsuga, lavastajaks üldtantsupidudelt tuntuks saanud tantsujuht Ülo Luht. Kell 13 kuulutas linnaosavanem Helle Kalda Mõtleva Mehe selja taha rajatud pealavalt sünnipäevapeo avatuks. Tallinna linnavalitsuse nimel tervitas rohkeid pidulisi abilinnapea Eha Võrk. Seejärel oli lava Kaitseliidu Tallinna maleva orkestri käsutuses. Esinemised järgnesid esinemistele, oma oskusi ja loomingut said kahel laval näidata Tallinna 32. Keskkooli, Mustamäe Gümnaasiumi, Mustamäe Reaalgümnaasiumi, Tallinna Saksa Gümnaasiumi, Tallinna 53. Keskkooli ja Arte Gümnaasiumi õpilased, lisaks Mustamäe Avatud Noortekeskuse, Esperanza tantsusportikooli, Mustamäe Laste Loomingu Maja, akrobaatikaklubi Twister ja moestudio Branche liikmed ning siinsete lasteaedade lapsed.

Mustamäelasi tervitasid Kesklinna vanem Mihhail Korb ja Kristiine linnaosa vanem Andrei Novikov ning Lasnamäe linnaosa vanema asetäitja Jaanus Riibe.

Külatajaid ootasid kinotelt ja raamatukogubuss, soovijad

Tooma

Mõni aeg tagasi andis ajakirjanik Toomas Kümmel oma VEB-i alase uurimistöe põhjal pika intervjuu Tallinna Televisiooni reporterile Andres Raidile. Nüüd Kümmel kirjutas 31. mail Delfis, et aastaid teemana püsti olnud VEB Fondi rahade saatus olevat saanud teatavaks – Vabariigi Valitsuse ja Eesti Panga nõuded kanditi Vene alkoholifirmale.

„VEB Fondi saladus ehk Moskva Välismajanduspangas (Vnešekonbank – VEB) küllmutatud korrespondentkontodelt sadade miljonite kroonide kadumise saladus tuli ootamatult päevavalgele. See on usna koletuslik teadaamine,“ kirjutab Kümmel Delfis.

Ja jätkab: „Nii kummaline kui see ka ei tunduks, aga selles tuleb tänada peaminister Andrus Ansipit ja rahandusminister Jürgen Ligi! Oleks nad üritanud tsiviliseeritud kombel täita 2011. aasta veebruari alguses jõus-

Mustamäe mõnus juubelipidu

HELLE RÄÄGIB RAHVAGA, TAUSTAL RÕOMUSTAVAD NOORED KOLLEEGID: Mustamäe linnaosa vanem Helle Kalda, Kristiine linnaosa vanem Andrei Novikov ja Keskinna vanem Mihhail Korb.

RAHVAS: Peol on vähemalt kolm põlvkonda mustamäelasi, keda jumalapäike päitamas.

Fotod: Enn Viidu

võisid soetada suveniire ja käsitöötooteid või lihtsalt nautida ilusat päeva. Väikeste piduliste käsutuses oli terve linnak batuutide, liumägede ja muude põnevate atraktsioonidega.

Sünnipäevapeole panid punkti Getter Jaani ja lõppakordi Karavan & püromuusikal. Pärast viimaste helide kõlamist ei kiirustanud veel keegi lahkuma.

Enn Viidu

Kümmel: VEB Fondi saladus avanemas

tunud kohtuotsust VEB Fondi kohta ja asunud nõuete-omanikest kannatajatega riigi nimel läbirääkimistesse, oleks see teema suure tõenäosusega olnud lõplikult summutatud. Selle asemel aga pidi riik maksma häbiväärselt trahvi kohtuotsuse täitmata jätmise pärast.“

Kümmel kirjutab, et valitsuse pakutud lahenduse võttis Riigikogu vastu otsusena, mille kohaselt VEB Fondi õigusjärglase, sihtasutuse VEB varade ja nõuete müügist saadud rahaga hüvitatakse kannatajatele nende nõuded. Kannatajad väidavad põhjendatult, et sihtasutusel VEB puudub vara ning tema väidetavaid nõudeid Välismajanduspanga vastu viimane tunnistanud ei ole. Kannatajad kaebasid otsuse edasi ja lõpuks arutas asja Riigikohtu üldkogu.

VEB Fondi moodustamisel koondati sinna nõudeid Välismajanduspanga vastu summas

853 411 524 krooni. Seisuga 31.12.2011 oli sinna järele jäänud veel 236 035153 krooni. Seega on vahepealsetel aastatel „hahitunud“ üle 600 miljoni krooni ehk 39,5 miljoni eurot, kusjuures uurimad väljakanded toimusid aastatel 1997–1998. Kümmel kirjeldab üksikasjalikult VEB Fondi sertifikaadi-omanikke ja loetleb nende sertifikaatide summasid. Üks ettevõtte erineb teistest – tema nõue on väärtusega 0 dollarit ja see on TSL International. Kümmel väidab, et selle 0-dollarilise nõude taga peitubki saladus võti.

Kümmel tsiteerib sihtasutust VEB, kes kinnitab, et TSL Internationalile kanditi Vabariigi Valitsuse ja Eesti Panga nõuded. Kui moratooriumi alla sattunud Põhja-Eesti Aktsiapanga (PEAP) ja Balti Ühispannga (UBB) hoiustajate raha tõsteti arusaamatusse fondi, siis nende pankade eneste Moskvas külmutatud raha maksti riigi poolt heldelt kinni. Kokku kulutasid

Eesti Pank (100 miljonit krooni sularaha) ja valitsus (riiklikud võlakirjad, kokku 585 miljonit krooni väljamakseid) nende pankade saneerimiseks seega 685 miljonit krooni, mis oli ainult veidi vähem kui neil kahel pangal raha kokku Vnešekonombanki kinni jäi, kirjutab Kümmel.

Delfis ilmunud artiklis öeldakse, et saneerimise käigus tekkis valitsusel VEB Fondi sertifikaate nõudeõigusega 243,9 miljonit krooni ja Eesti Pangal nõudeõigusega 103 miljonit krooni, kusjuures valitsus andis oma nõudeõiguse 1997. aastal tasuta üle Eesti Pangale kohustusega see 24 miljoni krooni eest edasi müüa Ühispanngale. Eesti Pank müüs oma nõudeõiguse 1998. aastal samuti Ühispanngale 12,4 miljoni krooni eest.

„Nende nõuete väärtuses kanti Vnešekonombankist külmutatud kontolt raha minema!“ resümeerib Kümmel, kelle väitel need nõuded kanditi TSL Internationali nõuetele. „Selle

firma omanik on keegi Tallinnas sündinud Aleksandr Arvidi poeg Matt, Venemaal tuntud viinavabriku omanik. Kas juhuslikult või mitte, võttis Siim Kallas omal ajal Eesti Panga sularahalabori juhatajaks tööle Elmar Mati. Härra Matt tõusis enne seda, 1977. aastal Eesti kompartei keskkomitee üldosakonna juhatajaks. See oli endine EKP KK erisektor. Hiljem sai temast Eesti NSV ministrite nõukogu asjajadevalitseja.“

„Kuidas TSL Internationali kaudu külmutatud kontodelt välja võetud raha edasi liikus, on juba eriliselt põnev teema, millesse Siim Kallas, Vahur Kraft, Tiit Vähi ja endine Ühispannga juht Ain Hanschmidt kindlasti palju värvikaid nüansse suudaksid lisada,“ lõpetab Kümmel.

Vt ka Kesknädal 9.11.2011: Olev Raju, VEB Fondi vinduv pahandus.

TALLINNA TV

11. – 17. juuni

ESMASPÄEV, 11.06

09:00 Info TV
15:00 OTSE: Ülekanne Riigikogust
18:45 KAVA
18:50 TÄNA. Lühiuudised
19:00 Terve tervis*
19:30 Kas tohib?*
20:00 Dokumentaalfilm. Ohvriallikas
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Euroopa tee 3/13, vene keeles*
21:05 Kultuuritehas. Püstijala-komöödia tuules*
21:35 Spordisõbrad
22:05 Tantsufestival Vana Toomas Trofee 2012 Tallinnas, 2. osa*
23:30 KAVA
23:35 TÄNA*
23:55 Dokumentaalfilm. Ohvriallikas*
00:25 Spordisõbrad*
00:55 Info TV

TEISIPÄEV, 12.06

09:00 Info TV
18:45 KAVA
18:50 TÄNA. Lühiuudised
19:00 Tallinlase tarbeks*
19:30 Luubi all*
20:00 Kultuuripealinna kullafondist. Gate(way)s KUMUS
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Inimikkusest ja inimestest*
21:20 Linnaruum 3/11*
21:50 Vaba mõtte klubi
22:50 KAVA
22:55 TÄNA*
23:15 Luubi all*
23:45 Kultuuripealinna kullafondist. Gate(way)s KUMUS
00:15 Linnaruum 3/11*
00:45 Vaba mõtte klubi*
01:45 Info TV

KOLMAPÄEV, 13.06

09:00 Info TV
12:00 OTSE: LV Pressikonverents
12:30 Ülekanne Riigikogust*
18:45 KAVA
18:50 TÄNA. Lühiuudised
19:00 LV Pressikonverents*
19:30 Tallinn liigub*
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Spordisõbrad*
21:20 Eesti omavalitsuste kongress, 8. osa*
21:50 Pauvere XIII väljanäitus ja laot Palamusel 2011
22:15 Dokumentaalfilm. Söber Kaber
22:55 KAVA
23:00 TÄNA*
23:20 LV Pressikonverents*
23:50 Tallinn liigub*
00:50 Pauvere XIII väljanäitus ja laot Palamusel 2011*
01:15 Info TV

NELJAPÄEV, 14.06

09:00 Info TV
18:45 KAVA
18:50 TÄNA. Lühiuudised
19:00 Aleksei Turovski lood, 23. osa*
19:30 Suvemix
20:00 Jäljed*
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Inimeste lood

21:20 Hingelt tugevad*
21:50 Elu peeglis
22:20 Kultuuritehas arhiivist. Interventsioon ja kunst
23:00 KAVA
23:05 TÄNA*
23:25 Suvemix*
23:45 Jäljed*
00:15 Elu peeglis*
00:45 Kultuuritehas arhiivist. Interventsioon ja kunst*
01:25 Info TV

REEDE, 15.06

09:00 Info TV
18:45 KAVA
18:50 TÄNA. Lühiuudised
19:00 Luubi all*
19:30 Anne Paluver "Oskariga" Palamusel*
20:00 Kultuurimeeter. HeadRead 2012
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Vintskapist soklini Estica. Pühavaimu altar*
21:20 Suvemix*
22:20 Tallinn, olen kuulus! (Tallinn, I'm famous!)
23:50 KAVA
23:55 TÄNA*
00:15 Kultuurimeeter. HeadRead 2012*
00:45 Estica. Pühavaimu altar*
01:15 Info TV

LAUPÄEV, 16.06

09:00 Info TV
17:55 KAVA
18:00 Koos parima sõbraga*
18:30 Kultuurimeeter. HeadRead 2012*
19:00 Kas tohib?*
19:30 Keskkonnanädal
20:00 Garaažist välja*
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Etnos*
21:20 Dokumentaalfilm. Hiiepuu vägi*
21:50 Valgeid roose. Tarmo Pihlapi laulude kontsert
23:20 KAVA
23:25 TÄNA*
23:45 Keskkonnanädal*
00:15 Valgeid roose. Tarmo Pihlapi laulude kontsert*
01:45 Info TV

PÜHAPÄEV, 17.06

09:00 Info TV
17:55 KAVA
18:00 Aleksei Turovski lood, 24. osa*
18:30 Ajaga sammu*
19:00 Kultuuripealinna kullafondist. Gate(way)s KUMUS
19:30 Pillimeeste klubi*
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Mina, eurooplane, 11. saade. Mina ja Euroopa tulevik*
21:05 Helsinki - Tallinn
21:35 Kuum ja terav*
22:15 Suured helid. Doppio Passione Kahekordne kiring
23:30 KAVA
23:35 TÄNA*
23:55 Helsinki - Tallinn, 6. osa*
00:25 Suured helid. Doppio Passione - Kahekordne kiring
01:40 Info TV

Keskerakonna piirkonnad toetavad Balti põllumehi!

Keskerakonna piirkonnad toetavad Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja ja Eesti Põllumeeste Keskliidu aktsiooni koguda toetusallkirju Baltimaade põllumeeste vabaihenduste ühisdeklaratsioonile, toetamaks põllumajandustoetuste võrdsustamist Euroopa Liidu uuel eelarveperioodil.

Allkirjade kogumise põhiraskus on aktsiooni algatajatel. Keskerakonna piirkonnad toetavad algatajaid. Teema kõneisikuks on Keskerakonna poolt Ester Tuiksoo. Allkirja saab anda KE piirkonnabüroodes.

Baltimaade põllumeeste toetusaktsioon koos allkirjade kogumisega toimub Eestis, Lätis ja Leedus. **Kn**

Nädala juubilar VELLO LÄÄN 75

Iga teda isiklikult tundja kohta tuleb tuhandeid, kes tunnevad teda häälte järgi. Eesti üks tuntumaid raadiohäälil on vahendanud paljude mõtteid ja lootusi ning rõõmu kordasaadetu üle.

Ajakirjanikuks saamine polnudki tema unistus. Tõsi, ajakirjandusega puutus ta kokku varakult. Sõjajärgsel ajal pidi mõnigi pois endale taskuraha ise teenima, kui üksinda lapsi kasvatama jäänud ema palk oli madaluke. Vello Lään ja ta parim sõber, hilisem kirjanik Vello Lattik õppisid ära nipi, kuidas teha kohalikule lehele lühiuudiseid. „Nupu“ eest makstav honorar oli kasin, kuid koolipoisile piisas, eriti kui „nuppe“ kogunes paras hulk.

1955. a hakkas Vello õppima Tartu ülikooli ajaloo-keeleteaduskonnas bibliograafiat. Keskkoolis teinud reaalsed peavalu ja ülikooli pääseda polnud kerge, kuid ta n-õ õppis õppimise ära ning vanematel kursustel pälvis kõrgendatud stipendiumi. Käppa sai ka oskus ebavajalik (poliitained) ära unustada. Hiljem läks seda vaja mälumängurina tegutsedes: mälumaht pole lõputu ja on vaja leida, mille arvelt uutele teadmistele ruumi teha. Lõppkursusel langes elukutservalik ajakirjanduse kasuks, ringhääling hakkas üha enam

huvi pakkuma. Muide, viiest tollal bibliograafiat õppinud noormehest sidusid ennast suuremal või vähemal määral ajakirjandusega ka Kuldar Raudnask ja Endel Pöder; Riho Rosinast sai hinnatud koolmeister ja Alo Ritsingut köitis jäägitult koorilaul. (Vello Läängi on kõva laulumees – seitse aastat laulis Tartu Akadeemilises Meeskooris.) 1960. aastal, pärast ülikooli lõpetamist sai Vello Läänest 15 aastaks Eesti Põllumajanduse Akadeemia (nüüdne Maaülikool) ajalehe toimetaja. Vilunud mees pani neljaküljelise lehe kokku poolteise päevaga, ülejäänud aeg kulus raadiotööle. Eesti Raadio Tartu stuudio ja EPA lehe toimetuse asusid lähestikku ning raadiomehed olid võimekatest mittekoosseisulistest püsitöötajatest vägagi huvitatud: et oma honorariraha kätte saada, tuli mittekoosseisulistele määratud summad kindlasti ära kulutada. Esimesed tööd raadios olid aladelt, kus oldi kodus, kuid Vello Lään ei spetsialiseerunud spordireportaažidele, vaid oli võimeline rääkima paljude elualade inimestega. Ent seetõttu ei kannatanud tase spordireporterina – vähe oli neid, kes pääsesid olümpiamänge valgustama, ja Lään kuulus väljavalitute hulka.

1975. aastal veendi teda vastu

võtma Tartu stuudio juhataja kohta – lisaks professionaalsetele võimetele oli tal organisatorisoont ja ta oskas ühendada sõbralikkuse juhile vajaliku nõudlikkusega. Lään juhataiski Tartu stuudiot murranulise ajani, suutes pingelise töö kõrvalt läbi teha aspirantuuri ja kaitsta kandidaadidissertatsiooni.

1991. aastal jäid ajakirjanikud kimpu – paljud väljaanded kõrbesid ja töökohad kadusid. Kuna Põhjamaades on kohalikud raadiod osa riiklikust raadiost, sündis tänu Vello Lääne korraldajavõimetele esimene täisprogrammiga eraraadio Eestis – Tartu Raadio. Selle kuulatavus üha kasvas, vahepeal suudeti isegi

Liidu esimese anekdoodiraamatu „Kes ütles, et naer pole terviseks?“ kokkupanija. Üldse on Vello Läänelt ilmunud 46 trükist. Sealhulgas 2011. aasta lõpul trükivalgust näinud 1117-leheküljeline „Kes on kes? Kes on kus? Kaugete maade eestlased. Lühielulood“. Selles biograafilises kogumikus, mis nõudis

Vikerraadiost ette minna. Tartu Raadio püsti-paneek tõi algatajale ja algusest lõpuni (2003. aastal müüdi Tartu Raadio aktsiaseltsile Trio) peadirektoriks olnule Valgetähe IV klassi teenetemärgi.

Ajakirjanikutöös koguneb ainekogu, mida raamatuks vormida.

Aastakümneid kestnud korvpallihuvi ongi Läänel nüüdseks valatud viide raamatusse. Samapalju raamatuid on tal Eesti ringhäälingu uurimisest. Ta on ka N.

autorilt 5,5 aastat, on 1100 eestlase elu- ja sporditee kirjelatud.

Et kutseoskused rooste ei läheks, tegutseb Kuldmikrofonil pälvinud raadiomees raadiojaama Marta saatejuhina ega ütle ära reporteritööst. Põlva raadios on tal iganädalane veerandtunnine spordisaade.

Sellised aktiivsed inimesed nagu Vello Lään tahavad midagi ära teha, et meie elu muutuks paremaks. Seepärast on ta kandideerinud Keskerakonna nimekirjas Tartu linnavolikokku ja aidanud eriti kultuuriküsimusi lahendada. 2005. aastal pürgis ka Riigikogusse, kogudes 660 häält – pole paha tulemus.

9. juunil tähistab Vello Lään oma suvekodus Võrtsjärve ääres 75. sünnipäeva. Muidugi on õnnitlejatering kaugelt laiem kui oma pere 17 liiget, nende hulgas 4 last ja juba 7 lastelast.

Soovigem väärt mehele jaksu ja elulusti veel paljudeks aastateks, sest käsil on tal palju.

Mihkel Tuul

Pildil: Noor raadiomees Vello Laan usutleb akadeemik Paul Aristet. Foto erakogust.

Pikemat ja värvikamat versiooni loe: www.kesknadal.ee

MEEDIANUPP

ERR – liiga palju toredaid inimesi?

Rahvusringhäälingu hooaja lõpetamisel anti Valdo Pandi ajakirjanduspreemia Vahur Kersnale, ent jagati ka muid autasusid.

Parimad kolleegid

Madis Aesma, Raadio 2 toimetaja-saatejuht
Dina Treial, Raadio 4 toimetaja-saatejuht
Toomas Luhats, ETV filmide ja sarjade hankija, "Tähelaeva" saatejuht, Vikerraadio saatejuht
Priit Rajalo, Tartu korrespondent
Marika Leetmäe, Vikerraadio väljastaja
Krista Maajärv, ETV meelelahutus-saadete toimetuse režissöör
Ago Lõbu, sporditoimetuse režissöör
Margit Ossipova, ETV tegevprodutsent, režissööri assistent
Marii Karell, "Ringvaate" toimetaja
Tõnu Karjatse, raadiouudiste vastutav toimetaja
Risto Sirts, tehnoloogia arendusjuht
Arved Roobas, raadio tehnika- ja salvestusosakonna hooldusinsener

Tiit Jagomäe, programmeerija
Maiken Hass, uudistetoimetuse juhiabi

Mitte saadete tegemine, vaid projektitöö

Parim teleprojekt oli "Tujurikkuja", parim raadioprojekt: "Meelejuhataja" ja parim arendusprojekt ERR-i mobiil-aplikatsioonid.
Eripreemia pälvisid Mihkel Kärmas ja Rasmus Kagge elamisubade skandaali kajastamise eest "Pealtnägijas". Kesknädala poolt palju õnne kõigile premeerituile, kellest valdav osanäikse olevat selle autasu ära teeninud toredate inimestena. Pole paha, seda enam, et väidetavalt on neid esitanud omad kolleegid. Siiski tahaks vaatajana-kuulajana pigem elada kaasa sisukate saadete tegijate tunnustamisele. Loodetavasti on neidki jäänud. Ei ole ju võimalik, et ERR on üle läinud üksnes projektipõhisele tööle, mis on andnud küll säravaid hetki, ent jätnud n-õ kaadrist välja paljud väärt autorid oma heade saadetega. **Kn**

Õnnitleme!

Andres-Marius ja Irina Rosenblatil sündis 1. juunil poeg Daniel. Elagu nende pere personaalne lastekaitsepäev!

KE Põhja-Tallinna piirkond ja Kesknädal

ETNOFEST

Laupäeval, 9. juunil 12.00–22.00
esmakordselt Tallinnas!

Lauluväljakul suur etnofolgi festival
ETNOFEST

Esinevad

- * Pärimusmuusika kollektiivid
- * Indie-rock grupid
- * Folk-rock ansamblid

* Särsakaim Eesti etnobänd ZETOD !!!

- * Eesti rahvamuusikakollektiivid erinevatest kogukondadest
- * Külalised Venemaalt: *Buranovskije Babuški 2*, ansambel *ZHARDON*
- * 2011. a. Etnoeurovisiooni laureaadid, indie-rokk grupp Udmurtiast *SILENT WOO GOORE*, jpt.

Laupäevane koguperepidu:

- * erinevas nonstop-stiilis folkmuusikakontsert
- * peokülalisi võõrustavad pealinna parimad rahvusköögid
- * rahvuslike käsitöömeistrite tooted

Lastele pakub lõbusaid atraktsioone uus Tšehhi lõbustuspark! Meelelahutusi täiskasvanuile!

Üritust toetab Tallinna linn

www.piletilevi.ee

ETNOFEST

LAUPÄEVANE KOGUPEREPIDU:

- nonstop erinevas stiilis folkmuusika kontsert
- peokülalisi võõrustavad pealinna parimad rahvusköögid
- rahvuslike käsitöömeistrite tooted

Lastele pakub erinevaid lõbusaid atraktsioone UUS TŠEHHI LÕBUSTUSPARK! Meelelahutust pakutakse ka täiskasvanuile!

Üritust toetab Tallinna linn!

www.piletilevi.ee

